

СЕКЦІЯ 14.

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Роганова Г.О.

доцент кафедри фінансів

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

Додатко Я.Я.

студентка

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Конкурентоспроможність підприємства передбачає його можливість підтримувати або розширювати своє конкурентне становище на ринку, впливати на ситуацію на ринку, пропонуючи якісні послуги або продукти, що відповідають конкретним потребам споживачів та забезпечують їх ефективність [1, с. 66]. Оцінки рівня конкурентоспроможності того або іншого об'єкта конкуренції є базисом для визначення перспективних напрямків підвищення конкурентоспроможності [2]. Рівень конкурентоспроможності характеризує стан підприємства, що визначає перспективи його подальшого розвитку, можливість досягнення стратегічних цілей та завдань. Здатність відповідати високим вимогам ринку, якість задоволення споживчого попиту та ресурсний потенціал є

основними факторами, що визначають конкурентоспроможність підприємства на ринку [3, с. 111].

Складність даної проблеми обумовлена різноманітністю, нерівнозначністю і суперечливістю дії факторів конкурентоспроможності [2]. Окрім того, тривалий час проблеми підвищення конкурентоспроможності взагалі і науково-дослідних та проектно-конструкторських інститутів (НДПКІ), зокрема, в українській науці вивчалися недостатньо. Публікації з теоретичних і практичних основ цієї проблематики стали з'являтися тільки в останні роки і в достатньому обсязі, проте досліджень конкурентоспроможності НДПКІ для практичного використання явно недостатньо. Саме це обумовлює актуальність даного дослідження.

Метою роботи є надання оцінки конкурентоспроможності підприємства на прикладі акціонерного товариства «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект» (КІЕП) та з'ясування його конкурентних переваг. У процесі дослідження було застосовано бальний метод оцінки та побудова багатокутника конкурентоспроможності енергетичних компаній.

Для того, щоб здійснити оцінювання конкурентоспроможності енергетичної компанії, необхідно порівняти важливі показники підприємства з аналогічними показниками конкурентів. Це дозволить визначити майбутню стратегію організації, використати конкурентні переваги та усунути наявні недоліки. У м. Києві налічується декілька найбільших енергетичних товариств, до яких належать: АТ КІЕП (основний об'єкт дослідження), АТ «Укренерго», ПАТ «Центрнерго», ДП НАЕК «Енергоатом». Для практичної реалізації конкурентних позицій було проведено оцінювання конкурентоспроможності компаній-конкурентів на основі методу балів за п'ятибальною шкалою [2] (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємств-конкурентів

Фактори конкурентоспроможності	АТ КІЕП	Конкуренти		
		АТ «Укренерго»	ПАТ «Центренерго»	ДП НАЕК «Енергоатом»
1. Охоплення ринку	4	5	4	5
2. Надійність	5	5	5	5
3. Використання прогресивних технологій в енергетиці	3	5	4	5
4. Система підвищення кваліфікації працівників	4	5	3	4
5. Ресурсозабезпеченість	4	4	4	5
6. Умови інвестування	3	4	4	5
7. Умови кредитування	4	4	4	4
8. Впровадження новітніх технологій	4	4	4	4
РАЗОМ	31	36	32	37

Джерело: складено авторами

Найбільшим конкурентом для енергетичної компанії АТ КІЕП є ДП НАЕК «Енергоатом» оскільки дана компанія має найвищий показник серед підприємств-конкурентів за такими характеристиками, як надійність, ресурсозабезпеченість, використання новітніх технологій і т.д., що свідчить про сталий розвиток підприємства та відповідність міжнародним вимогам і стандартам.

Рис. 1. Багатокутник конкурентоспроможності енергетичних підприємств

Джерело: побудовано авторами

Таким чином, проаналізувавши підприємства на ринку енергетичних послуг, можна зробити висновок, що в цілому спостерігається тенденція середнього рівня, адже кожне підприємство не використовує свій потенціал на повну. Це говорить про незбалансоване управління, а також про низькі/середні конкурентні переваги кожної компанії. Лідером на ринку досліджуваних підприємств лишається ДП НАЕК «Енергоатом», найбільше проявляються якості лідера у впровадженні новітніх технологій, ціні, маркетинговій діяльності та ефективності. Досліджуване підприємство АТ Кієп переважно посідає середню позицію, найвищий показник – впровадження новітніх технологій, найнижчий – кваліфікація персоналу.

В сучасних умовах розвитку в першу чергу, необхідно встановлювати чіткі вимоги для того, щоб поступово підвищувати власну конкурентоспроможність та реагувати на зміни, які відбуваються в господарській діяльності з метою

підтримки стабільного фінансового стану компанії. Оцінювання конкурентоспроможності та аналіз конкуренції на ринку в енергетичній сфері показав, що для АТ КІЕП ситуація є ускладненою, і тому дана організація змушена активно займатися пошуком відповідної стратегії щодо підвищення власної конкурентоспроможності, а саме вона повинна знайти таке положення на ринку, за якого б компанія змогла якнайкраще захиститися від впливу конкурентів та повернути їхній вплив на свою користь.

Для здійснення збалансованого розвитку організації та створення її більш позитивного іміджу на ринку, АТ КІЕП також необхідно поступово запроваджувати в свою діяльність соціально відповідальну стратегію, адже завдяки їй дана компанія зможе не лише виконувати правові зобов'язання, але й вкладати більше в ресурси, навколишнє середовище, і тим самим підвищити як фінансові результати, так і наявні та потенційні конкурентні переваги.

Список використаних джерел:

1. Головчук Ю. О., Пчелянська Г. О. Особливості формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі парадигми інноваційного розвитку. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 66–70. doi: 10.32702/2306-6806.2020.3.66.
2. Захарченко О. В. Конкурентоспроможність підприємств в умовах ринкової економіки : монографія : О. В. Захарченко, М.А. Зайця, В.С. Ніценка. – Одеса: ВМВ, 2015. 571 с.
3. Кваско А. В. Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Наукові записки [Української академії друкарства]*. 2017. № 1. С. 111–118.

